Aile Rol Performans? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Aile Rol Performans? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16430

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Aile Rol Performans? Ölçe?i (ARPO), bireylerin aile ortam? içerisindeki rollerini yerine getirme düzeylerini de?erlendirmek amac?yla kullan?lan psikometrik bir araçt?r. Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, 2014 y?l?nda Ak?n ve U?ur taraf?ndan gerçekle?tirilmi? olup, geçerlik ve güvenirlik çal??malar? ile Türk kültürüne uygunlu?u saptanm??t?r. Ölçek, temel olarak **görev performans?** ve **ili?ki performans?** olmak üzere iki alt boyutta aile rol yeterlili?ini ölçmektedir. Bu araç, aile dan??manl???, sosyal psikoloji ve geli?im psikolojisi alanlar?nda ara?t?rma ve uygulamalara katk? sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Aile Rol Performans?, Ölçek Uyarlamas?, Görev Performans?, ?li?ki Performans?, Psikometri, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Ahmet Ak?n, E. U?ur.

Amaç

Aile Rol Performans? Ölçe?i, bireylerin aile sistemi içindeki i?levselliklerini ve sorumluluklar?n? ne ölçüde yerine getirdiklerini saptamay? amaçlar. Ölçek, bu performans?, aile üyelerine yönelik pratik sorumluluklar? içeren **görev performans?** ve duygusal destek, ileti?im ve yak?nl?k gibi psikososyal boyutlar? içeren **ili?ki performans?** olmak üzere iki ayr? fakat ili?kili boyutta de?erlendirir.

Bu ölçek, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara, aile içi i?lev bozukluklar?n? veya rol çat??malar?n? erken te?his etme ve müdahale programlar?n?n etkinli?ini ölçme konusunda sistematik veriler sa?lamak için geli?tirilmi?tir.

Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü temel psikolojik yap? **Aile Rol Performans?**d?r. Bu yap?, bireyin ailesine kar?? üstlendi?i normatif ve etkile?imsel beklentileri kar??lama yeterlili?ini ifade eder. Ölçek, bu yap?y? iki ana bile?en alt?nda ele al?r:

Görev Performans? (Task Performance): Aileye ait maddi ve pratik sorumluluklar?n (örne?in, ev yönetimi, finansal katk?, bak?m sa?lama) yerine getirilme derecesini ölçer.
?li?ki Performans? (Relationship Performance): Aile üyeleri aras?ndaki duygusal al??veri?in,

ARABPSYCHOLOGY.COM

empati, ileti?im ve kar??l?kl? deste?in kalitesini ve miktar?n? de?erlendirir. Yüksek ili?ki performans?, sa?l?kl? ve destekleyici aile içi ba?lar?n göstergesidir.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, orijinal formun ve Türkçe uyarlamas?n?n güçlü psikometrik özelliklere sahip oldu?unu göstermektedir. Yap?sal geçerlik analizleri, ölçe?in beklenen iki faktörlü yap?s?n? do?rulam??t?r. Maddelerin faktör yükleri, her iki alt boyut için de oldukça yüksek de?erler sergilemektedir; **Görev Performans?** için 0.93 ile 0.96 aras?nda, **?li?ki Performans?** için ise 0.88 ile 0.96 aras?nda de?i?mektedir.

Chen ve di?erleri (2014) taraf?ndan yürütülen uyum geçerli?i (concurrent validity) çal??mas?nda, alt boyutlar ile ilgili di?er yap?lar aras?nda anlaml? korelasyonlar bulunmu?tur:

Aile Rol Uyumu: Görev performans? ile pozitif bir ili?ki (r= .34) ve ili?ki performans? ile daha güçlü pozitif bir ili?ki (r= .68) saptanm??t?r.
Aile ?çi Duygusal Destek: ?li?ki performans? ile pozitif bir ili?ki (r= .37) bulunurken, görev performans? ile neredeyse nötr bir ili?ki (r= -.02) gözlemlenmi?tir. Bu sonuçlar, alt boyutlar?n teorik olarak farkl? yap?lar? ölçtü?ünü ve beklenen ayr??may? sa?lad???n? desteklemektedir.

The original PDF document detailing the validity study can be downloaded here: aile-rol-performansi-olcegi-toad.pdf

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k yöntemiyle, **Cronbach alfa katsay?s?** kullan?larak hesaplanm??t?r. Elde edilen katsay?lar, ölçe?in alt boyutlar?n?n kabul edilebilir ve yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermektedir.

Görev Performans? alt boyutu için Cronbach alfa katsay?s?: 0.70.
?li?ki Performans? alt boyutu için Cronbach alfa katsay?s?: 0.91.

Özellikle ?li?ki Performans? alt boyutunun güvenirlik düzeyi mükemmel kabul edilirken, Görev Performans? alt boyutunun katsay?s? sosyal bilimler için kabul edilebilir minimum s?n?r?n üzerinde yer almaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal geçerli?ini incelemek amac?yla gerçekle?tirilen faktör analizi çal??malar?, orijinal ölçe?in hipotez edilen iki boyutlu yap?s?n? (Görev Performans? ve ?li?ki Performans?) desteklemi?tir. Analizlerde belirlenen faktör yükleri, maddelerin ilgili olduklar? faktörlere yüksek düzeyde doygunluk gösterdi?ini kan?tlamaktad?r. Faktör yüklerinin 0.88 ile 0.96 aras?nda

ARABPSYCHOLOGY.COM

de?i?mesi, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünün ve madde seçimin ba?ar?s?n?n önemli bir göstergesidir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme. Yan?t seçenekleri: "1" Hiç uygun de?il ile "5" Tamamen uygun aras?nda de?i?mektedir.

Mevcut Dil: Türkçe (Uyarlama çal??mas?)

Popülasyon Grubu: Genel Yeti?kin Popülasyonu (Aile rolü üstlenen bireyler)

Ya? Grubu: Belirtilmemi?tir (Genellikle yeti?kinler)

Popülasyon Detaylar?: Belirtilmemi?tir (Uyarlama çal??mas? detaylar? için kaynak makaleye ba?vurulmal?d?r).

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-report scale)

Anahtar Kelimeler

Aile, Rol, Performans, Psikolojik Ölçek, Türkçeye Uyarlama, Cronbach Alfa, Aile Dan??manl???, Duygusal Destek.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir

?leti?im E-posta Adresi: ahmet.akin@medeniyet.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Belirtilmemi?tir

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2014 (Türkçe Uyarlama)

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m izinleri ve ücret bilgileri için sorumlu yazar Ahmet Ak?n ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

PDF Kayna??: Ölçe?in PDF format?ndaki ba?lant?s? a?a??dad?r. aile-rol-performansi-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Ak?n, A. ve U?ur, E. (2014). Aile Rol Performans? Ölçe?inin Türkçeye uyarlanmas?, geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Uluslararas? Aile Çocuk Ve E?itim Dergisi, 4*(2), 125-133.

Aile Rol Performans? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelerin tam metnine ula?mak için referans gösterilen makalenin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM